

Denne information skal ses i sammenhæng med information om simple aktier og om investering generelt.

En aktie er en ejerandel i en virksomhed. Når du køber en aktie, bliver du medejer. Du har mulighed for at tjene penge, hvis virksomheden klarer sig godt - og du kan tabe penge, hvis det ikke går godt.

Gevinsten eller tabet afhænger blandt andet af virksomhedens indtjening og hvad investorerne forventer, virksomheden vil tjene fremover.

Komplekse aktier omfatter blandt andet:

- Unoterede aktier: Aktier, der ikke handles på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet
- Aktier på "eksotiske" børser: Aktier handlet på børser uden for EU eller et tilsvarende reguleret marked.
- ADR/GDR: Giver adgang til udenlandske værdipapirer uden at handle direkte på udenlandske børser.
- Warrants: Giver ret - men ikke pligt - til at købe eller sælge en aktie til en bestemt pris inden en bestemt dato.

1. Målgruppe

Komplekse aktier kan være relevante for dig, der:

- ønsker investering i markeder med højt vækstpotentiale
- har lang tidshorisont
- kan acceptere store udsving i værdien undervejs

Komplekse aktier kan svinge meget i kurs. Sammenlignet med simple aktier har de ofte lavere omsættelighed (sværere at købe/sælge) og kan give højere handelsomkostninger. Har du kort tidshorisont, er risikoen typisk højere.

Vil du investere i aktier på eksotiske børser eller i aktier, som ikke handles på en børs, er du i målgruppen for komplekse aktier.

For at mindske risikoen kan du sammensætte en portefølje, som ikke kun består af komplekse aktier - fx kombinere med simple aktier, obligationer og investeringsforeninger. Du bør kun investere i komplekse aktier, hvis du både har lang tidshorisont og høj risikovillighed.

2. Fordele og ulemper

Fordele	Ulemper
Mulighed for højere afkast end ved at have pengene stående på en konto	Du kan i værste fald miste din investering, hvis virksomheden går konkurs. Risikoen er ofte større end ved simple aktier.
Mulighed for at investere i virksomheder, der ikke er børsnoterede	For unoterede aktier eller aktier på mindre regulerede markeder findes der ofte ikke en entydig markedspris
Mulighed for at investere i/få eksponering mod markeder med stort vækstpotentiale	Ofte mere illikvide end almindelige børsnoterede aktier - sværere at købe eller sælge
ADR/GDR giver adgang til investeringsmuligheder, som ellers ikke er tilgængelige	Der kan i nogle tilfælde være et mindre gebyr/provision til udstederen af ADR/GDR
Warrants kan beskytte mod uønskede kursændringer i den underliggende aktie	Opnår du ingen gevinst ved udløb af en warrants, er den betalte præmie tabt

3. Afkast

Afkastet på aktier kan komme fra:

- kursstigninger eller -fald
- udbytte fra virksomheden
- ændringer i valutakursen

På længere sigt forventes aktier generelt at give højere afkast end obligationer - men risikoen følger med.

Virksomhedens evne til at tjene penge er afgørende for afkastet. Forventer markedet bedre indtjening fremover, stiger kursen typisk. Indtjeningen påvirkes bl.a. af konjunkturer, konkurrenter, markedsforhold og forhold internt i virksomheden.

Udbytte er den del af overskuddet, som virksomheden udbetaler til aktionærerne - typisk én gang om året, hvis generalforsamlingen beslutter det. Når udbyttet udbetales, falder kursen normalt med cirka samme beløb.

Husk: Historiske afkast er ikke en garanti for fremtidige afkast.

Særligt for unoterede aktier

- Afkastet kan være betydeligt, hvis virksomheden vokser og bliver børsnoteret eller opkøbt.
- Likviditeten er ofte lav, og aktien kan være svær at handle. Spændet mellem købs- og salgskurser kan være stort.
- Udbytte udbetales sjældent - afkast kommer typisk via værdistigning.

Særligt for handel med aktier på eksotiske børser

- Kan give adgang til markeder med høj vækst - men også politisk og økonomisk usikkerhed.
- Valutakursudsving og lokale forhold kan påvirke afkastet markant.
- Det kan være svært at få pålidelige oplysninger om virksomhederne.

Særligt for warrants

- For en købswarrant opstår afkast, hvis du kan købe aktien billigere end markedsprisen.
- For en salgswarrant opstår afkast, hvis du kan sælge aktien dyrere end markedsprisen.

Udnytter du ikke en købt warrant, er dit maksimale tab den præmie, du har betalt.

4. Risiko

Når du investerer i aktier, kan værdien gå både op og ned. Jo større udsving, desto større risiko. Risikoen afhænger af, hvilke aktier du vælger, hvor mange du har, og hvor bredt du spreder på virksomheder, brancher og lande.

Der er forskellige forhold, der kan påvirke risikoen ved at investere i komplekse aktier.

Markedsrisiko

Ændrede markedsvilkår kan få kursen op eller ned. Kan bl.a. påvirkes af økonomien (konjunkturer), udviklingen i virksomhed/branche, den generelle aktiekursudvikling samt politiske/psykologiske forhold.

Tidshorisont

Aktier egner sig bedst til længere tidshorisont. Kursudsving på kort sigt kan være store, mens risikoen typisk udjævnes over tid.

Konkursrisiko

Går virksomheden konkurs, kan du miste hele investeringen.

Valutakursrisiko

Køber du aktier i udenlandsk valuta (fx USD), påvirker kursen værdien. Falder dollaren, bliver din investering mindre værd i danske kroner. Stiger dollaren, bliver investeringen mere værd.

Kreditrisiko på udsteder

Hvis du ejer aktier udstedt af en bank eller et fondsmæglerselskab, er de ikke sikret. De kan være omfattet af regler om restrukturering og afvikling. Det betyder, at myndighederne kan sætte værdien ned eller ændre aktierne til nye aktier i virksomheden, hvis udstederen får økonomiske problemer.

Modpartsrisiko

Ved ADR/GDR har du også risiko over for den bank, der udsteder produktet. Går udstederen konkurs, kan ADR/GDR blive værdiløs. Udsteder kan også vælge at stoppe eller trække udstedelsen tilbage.

Spredning af risiko

Køber du kun aktier i én virksomhed, bliver din investering mere sårbar over for netop den virksomheds kursudvikling. Risikoen mindskes, hvis du spreder din investering på flere virksomheder. Det vil som regel også reducere risikoen yderligere, hvis du spreder på forskellige brancher og geografiske områder.

Likviditet

Store børser har typisk høj likviditet. Mindre virksomheder, unoterede aktier og aktier på eksotiske markeder kan være svære at handle - især ved markedsuro. Spændet mellem købs- og salgskurs kan være stort. For ADR/GDR kan omsætteligheden variere, og særligt ikke-sponsorerede kan være svære at handle.

Bæredygtighedsrisici

Miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige forhold (fx miljøkatastrofer, brud på arbejdstagerrettigheder eller svag ledelse) kan skade værdien - og risikoen vurderes højere på eksotiske markeder.

Gearing (warrants)

På grund af den indbyggede gearingeffekt, kan små kursændringer i aktien give store udsving i warrantens værdi - både op og ned.

5. Særlige forhold

Når du investerer i komplekse aktier, er der også praktiske forhold at kende:

Generalforsamling: Du kan blive inviteret og stemme om punkter på dagsordenen.

Tegningsretter: Ved kapitaludvidelse får eksisterende aktionærer typisk ret til at købe nye aktier til en fast pris. Du kan bruge rettighederne eller sælge dem.

Aktiesplit: Aktier deles i flere, kursen justeres tilsvarende.

Omvendt aktiesplit: Færre aktier til en højere kurs - samlet værdi er uændret.

Særligt for ADR/GDR

ADR og GDR giver mulighed for ejerskab og afkast i virksomheder fra lande med begrænsninger for udenlandske investorer. En investeringsbank køber aktier i hjemlandet og udsteder derefter ADR (til USA) eller GDR (til Europa/andre steder). De udstedes ofte i USD og kan svare til en andel af eller flere aktier i den underliggende virksomhed.

Et eksempel kan være en kinesisk virksomhed, der handles lokalt i Kina, men også som ADR på New York Stock Exchange. Udstederen kan trække en ADR/GDR tilbage, hvilket kan gøre den svær at sælge og eventuelt værdiløs.

Sponsoreret ADR/GDR

En sponsoreret ADR/GDR udstedes i samarbejde med den underliggende virksomhed. Ved en sponsoreret udstedelse deponeres de underliggende aktier som sikkerhed hos udstederbanken. Sponsorerede ADR'er findes i niveau 1-3 med stigende oplysningskrav, og niveau 3 er typisk børsnoteret.

Ikke-sponsoreret ADR/GDR

En ikke-sponsoreret ADR/GDR udstedes uden samarbejde med den underliggende virksomhed og er typisk unoteret.

Særligt for warrants

- Warrants giver ret - ikke pligt - til at købe (call) eller sælge (put) en aktie til en bestemt pris (strike) på eller før en bestemt dato. De kan være udstedt af virksomheden (fx incitamentsprogram) eller af en finansiell institution.
- Virksomhedsudstedte warrants kan ved udnyttelse føre til udstedelse af nye aktier. Bankudstedte afregnes typisk kontant eller ved levering af eksisterende aktier. En warrant udnyttes kun, hvis det er økonomisk fordelagtigt (fx aktiekursen er over strike ved call).
- Warrants handles ofte over-the-counter (OTC) og er ikke altid børsnoterede. Der kan være begrænsninger på handel og udnyttelse. Der findes også børsnoterede warrants (især i Europa/Asien), og nogle knytter sig til aktieindeks, råvarer eller valuta.

Vigtige egenskaber:

- Fast løbetid (kan være op til 15 år)
- Handel med bid-ask-spread, som kan være bredere end for aktier
- Ingen ret til udbytte fra den underliggende aktie
- Prisen påvirkes af aktiekurs, strike, tid til udløb og volatilitet

6. Værd at vide

Skat

Skattereglerne afhænger af, hvordan du investerer - om det er som privatperson, gennem en personligt ejet virksomhed, et selskab, for pensionsmidler eller andet.

Vi giver kun generel information om skat. Det betyder, at vi ikke rådgiver om dine personlige forhold, men udelukkende om de generelle regler. Hvis du vil vide, hvordan skattereglerne præcist påvirker dig, anbefaler vi, at du taler med en revisor.

Omkostninger

Der er omkostninger ved køb/salg og opbevaring af aktier, fx:

- Handelsomkostninger: Fx kurtage (gebyr ved køb/salg)

- Valutavekslingsgebyrer: Ved køb/salg af udenlandske værdipapirer
- Børs- eller omsætningsafgift: Afhænger af landets regler
- Depotgebyr: Betales til banken for at opbevare værdipapirerne

For ADR/GDR er der typisk et mindre gebyr til udstederbanken (fx særskilt betaling eller modregning i udbytte).

Uanset om du handler selv eller via rådgiver, oplyser vi de samlede omkostninger ved at gennemføre handlen og ved at eje værdipapiret.